

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково
педагогічної роботи

 Дарія МАЛЬЧИКОВА
5 вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (терапевтичному
відділенні поліклініки)

Факультет	медичний
Кафедра	медицини
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Освітня програма	Медицина
Курс	5
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	денна

Програма розроблена:

Тарасенко Олегом Миколайовичем, професором кафедри медицини,
доктором медичних наук

Програму розроблено на основі: Освітньо-професійної програми Медицина
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 222 Медицина (затверджена вченою радою Херсонського
державного університету, протокол №13 від 31.05.2021)

В.о. декана факультету _____ Головченко І. В.

Затверджено на засіданні кафедри медицини _____

Протокол №_2_ від «_05_»_вересня_2022_р.

В.о. завідувачки кафедри _____ Тарасова О.О.

Схвалено науково-методичною радою факультету

№_1а_ від «_12_»_вересня_2022_р.

Голова ради _____ Васильєва Н.О.

Керівниця навчального відділу _____ Яценко В.Ф.

Структура виробничої програми практики:

1. Вступ
2. Мета і завдання практики
3. Зміст практики
 - 3.1. Види робіт під час практики
 - 3.2. Список рекомендованої літератури
 - 3.3. Методичні рекомендації
 - 3.4. Питання до заліку
4. Форми й методи контролю
5. Вимоги до звіту
6. Критерії оцінювання

ВСТУП

Практична підготовка фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» здійснюється у формі виробничої практики. Виробнича практика «Лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (терапевтичному відділенні поліклініки)» проводиться у 10-му семестрі. Тривалість практики 1 тиждень – з 01.02.2023 по 02.02.2023

Проведення виробничої практики студентів медичного факультету Херсонського державного університета регламентовано Законом України “Про вищу освіту”, Законом України “Про освіту”, “Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України”, затвердженого наказом МОН України №93 від 08.04.1993 р., “Положенням про особливості ступеневої освіти медичного спрямування”, затвердженого наказом МОЗ України № 35 від 24.02.2000 р.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ полягає у закріпленні практичних навичок в межах цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальністю 222 «Медицина».

Під час виробничої практики студент повинен:

1. Виконувати правила медичної етики та деонтології у взаємовідносинах з персоналом, хворими, мати належний зовнішній вигляд.
2. Навчитись встановлювати психологічний контакт з хворими.
3. Навчитись правильній послідовності обстеження хворих, вміти самостійно скласти план лікування.
4. Проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати.
5. Планувати схему обстеження конкретного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання.
6. Аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження.
7. Визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях в поліклініці.

- 8.Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань в поліклініці.
- 9.Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних, хірургічних, педіатричних і гінекологічних захворювань.
10. Оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на дошпитальному етапі.
- 11.Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань в поліклініці.
12. Ознайомитись із веденням медичної документації в поліклініці.
- 13.Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Загальні компетентності(ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані
- ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань
- ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань
- ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань
- ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів
- ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги
- ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій
- ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
- ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
- ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб
- ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
- ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
- ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами
- ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

3.1. Види робіт під час практики

Виробнича лікарська практика а амбулаторії сімейної медицини (в терапевтичному відділенні поліклініки)

Головне завдання виробничої практики – це закріплення знань та умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін.

За час виробничої практики в сімейному відділі поліклініки чи амбулаторії сімейної медицини умовах повинні вивчити методи роботи

сімейного лікаря та вузьких спеціалістів терапевтичного профілю і набути практичного досвіду у таких напрямках майбутньої професійної діяльності:

- ведення амбулаторно-поліклінічного прийому хворих та здорових;
- лікування хворих вдома та в денному стаціонарі поліклініки, надання їм невідкладної допомоги;
- ранньої діагностики різних захворювань з використанням всіх доступних в поліклініці методів обстеження;
- динамічне спостереження за населенням з метою виявлення факторів ризику різних захворювань та їх профілактики;
- реабілітації хворих з широким використанням всіх реабілітаційних заходів; - відбір хворих для санаторно-курортного лікування;
- вирішення питань експертизи тимчасової непрацездатності;
- ведення медичної документації лікарем відповідної спеціальності;
- планування роботи, обліку і аналізу захворюваності та ефективності роботи лікаря;
- пропаганди санітарно-гігієнічних знань та принципів здорового способу життя серед населення.

Кожний студент під час виробничої практики в поліклініці закріплюється за лікарем відповідної спеціальності, проводить разом з лікарем амбулаторний прийом хворих і здорових дорослих.

Під час амбулаторного прийому проводиться опитування, огляд хворих, призначається лікування та оформляється медична документація: рецепти, лікарняні листки, скерування на різні дослідження та консультації спеціалістів, санаторно-курортні карти, посильні листи на МСЕК тощо. Вирішуються питання експертизи працездатності.

За необхідності додаткових обстежень хворого в лабораторії, кабінетах функціональної діагностики або рентгенологічного дослідження, проведення

консультацій суміжних спеціалістів студент супроводжує хворого та приймає активну участь у проведенні певного дослідження.

Після амбулаторного прийому хворих кожний студент разом з лікарем відвідує 3-4 виклики додому (первинних або повторних). Відвідування проводяться в день поступлення виклику. В амбулаторній карті робиться запис про стан хворого та призначене лікування з позначкою про відвідування хворого вдома.

Під час роботи в поліклініці студент повинен оволодіти принципами диспансерного обслуговування населення. Він приймає участь у відборі пацієнтів для динамічного спостереження за медичними чи соціальними критеріями, проводить динамічне спостереження за хворими та здоровими, що взяті на облік; призначає необхідні лікувальні, профілактичні та реабілітаційні заходи; заповнює документацію, яка використовується при диспансерному обслуговуванні населення. Крім цього, студенти приймають участь у вивченні ефективності диспансеризації на дільниці. З цією метою кожний з них оцінює ступінь охоплення динамічним спостереженням, активність диспансеризації та її ефективність. У роботі ЛКК студенти приймають участь разом з лікарем: вчать заповнювати посильні листи, освоюють критерії визначення груп інвалідності, положення про експертизу тимчасової непрацездатності та медико-соціальні експертні комісії.

Разом з черговим лікарем по поліклініці студенти надають невідкладну допомогу хворим та потерпілим.

Виробнича практика передбачає:

1. вивчення студентами організаційної структури поліклініки та окремих її підрозділів, а також документації МОЗ України, що регламентує її роботу;
2. участь у амбулаторно-поліклінічному хворих і здорових дорослих сімейними лікарями та лікарями - спеціалістами, оволодіння навичками ведення необхідної документації лікарями амбулаторно-поліклінічних закладів;

3. оволодіння правилами проведення динамічного спостереження за хворими та здоровими людьми окремих груп, можливостями надання медичної допомоги в умовах денного та домашнього стаціонару;
4. участь у формуванні основних принципів здорового способу життя щодо профілактики найпоширеніших захворювань серед населення;
5. знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування основних найбільш поширених захворювань з метою їх профілактики, раннього виявлення та своєчасного надання необхідної допомоги.

Цілі:

- вивчити структуру амбулаторно-поліклінічного закладу, функції його підрозділів, оволодіти основними принципами надання медичної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах, знати організаційні форми роботи та обов'язки сімейного лікаря;
- визначати групи здорових та хворих, що підлягають диспансерному спостереженню, вміти заповнювати відповідну документацію; складати план діагностично-реабілітаційних заходів щодо певної нозології;
- знати чинники ризику основних захворювань внутрішніх органів у дітей та дорослих, вміти їх виявляти, інтерпретувати, складати план необхідних профілактичних заходів;
- оформляти необхідну документацію на дільниці та лікарів-спеціалістів.

3.2. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алгоритми невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря / За ред. М.Ю. Коломойця, С.В. Білецького: Навчальний посібник. – Чернівці, БДМУ, 2010.- 739с.
2. Еталони практичних навиків для лікарів загальної практики-сімейних лікарів / За ред. Вороненка Ю.В., Київ, 2014. – 286с.
3. Симптоми та синдроми в практиці сімейного лікаря / Гиріна О.М., Пасієшвілі Л.М., Попік Г.С. та ін.: навчальний посібник., Харків, 2009 – 298с.

4. Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря за ред.: Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Вдовиченко Ю.П. – Київ : Заславський О.Ю., 2016,- 348с. – (Сімейна медицина).
5. Актуальні питання гінекології у практиці сімейного лікаря за ред.: Ю.В. Вороненка, О. Г. Шекери, О. В. Горбунової. – Київ : Заславський О. Ю., 2020. – 258 с. – (Сімейна медицина).
6. Актуальні питання педіатрії у практиці сімейного лікаря Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Бережний В.В. та ін. . – Київ : Заславський О. Ю., 2015- 342 с. – (Сімейна медицина).

3.3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Тривалість щоденної практики складає 6 годин. Оскільки під час практики студенти вперше знайомляться з клінікою та безпосередньо спілкуються з хворими, робочий день студента (практичне заняття) складається з чотирьох структурних частин:

- 1) засвоєння теоретичного матеріалу теми;
- 2) демонстрація викладачем методики виконання передбачених темою медичних маніпуляцій,
- 3) робота студентів по відпрацюванню практичних навичок під контролем викладача,
- 4) вирішення ситуаційних завдань та питань тест-контролю засвоєння матеріалу.

При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з догляду за хворими.

3.4. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Методи роботи сімейного лікаря та вузьких спеціалістів терапевтичного профілю.
2. Ведення амбулаторно-поліклінічного прийому хворих та здорових.
3. Лікування хворих вдома та в денному стаціонарі поліклініки, надання їм невідкладної допомоги.
4. Рання діагностика різних захворювань з використанням всіх доступних в поліклініці методів обстеження.
5. Динамічне спостереження за населенням з метою виявлення факторів ризику різних захворювань та їх профілактики.

6. Реабілітація хворих з широким використанням всіх реабілітаційних заходів.
7. Відбір хворих для санаторно-курортного лікування.
8. Вирішення питань експертизи тимчасової непрацездатності.
9. Ведення медичної документації лікарем відповідної спеціальності.
10. Планування роботи, обліку і аналізу захворюваності та ефективності роботи лікаря.
11. Пропаганда санітарно-гігієнічних знань та принципів здорового способу життя серед населення.

4. ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми практики та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України.

Відображає систему оцінювання практики за традиційною (чотирибальною) та 100-бальною шкалою. Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточного контролю за змістові модулі (максимум 70 балів, мінімум – 40 бали) за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником практики від бази практики та оцінки підсумкового модульного контролю (максимум – 30 балів, мінімум – 20 балів), яка виставляється при проведенні диференційованого заліку при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики.

Поточний контроль студентів в терапевтичному відділенні (змістові модулі) здійснюється керівниками – викладачами практики від профільних кафедр навчального закладу та керівниками виробничої практики від бази.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному змістовому модулі. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення Щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівником виробничої практики від бази та від навчального закладу. Після закінчення кожного змістового модуля студент заповнює Підсумковий звіт про виконану роботу. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики Щоденника та Підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю.

Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (студент не повинен мати пропусків

днів практики), якість ведення Щоденника (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря. Заповнення Підсумкового звіту по кожному змістовому модулю дає можливість вірно оцінити поточну навчальну діяльність студента.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформляється звіт за вимогами, що визначені у програмі практики.

Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, і характеристики виробничої діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики. Печатки бази практики ставляться на титульній сторінці щоденника про початок і завершення терміну практики, а також на звітах студентів про виконану роботу і на виробничій характеристиці.

Звіт захищає студент при комісії, призначеній завідувачем відділу практики та завідувачем кафедри. До складу комісії входять: керівник практики від навчального закладу (завідувач відділом практики), декан факультету, завідувач профільної кафедри (голова комісії), викладачі спеціальних дисциплін та (за можливості) керівник від бази практики. Склад комісії по захисту практики вказується у наказі по навчальному закладу про розподіл на практику і не змінюється незалежно від кількості перескладань диференційованого заліку з практики.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Орієнтовна структура залікового кредиту – модулю 1 лікарської виробничої практики “Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (терапевтичному відділенні поліклініки)”

Тема	Практичні заняття	Самостійна робота студентів
Принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в амбулаторних умовах	6	3
Прийом хворого. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів. Заповнення амбулаторної картки хворого. Визначення обсягу додаткових досліджень, оцінка їх результатів. Встановлення попереднього діагнозу. Визначення тактики подальшого лікування та працездатності хворого	6	3
Робота в кабінеті функціональної діагностики: аналіз ЕКГ при інфаркті міокарда, порушенні ритму та провідності серця; участь в ехокардіографічному дослідженні та його клінічна інтерпретація. Аналіз даних комп'ютерної томографії, рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, ЕхоКГ, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастроуденоскопії, колоноскопії	6	3
Робота у фізіотерапевтичному кабінеті: участь у проведенні процедур - електротерапії постійним током, імпульсними токами низької та звукової частоти, височастотної електротерапії, магнітотерапії, аероіонотерапії, ультразвукової терапії, процедур тепло- і водолікування та інше	6	3
Робота в кабінеті невідкладної допомоги в поліклініці або приймальньому відділенні стаціонару: огляд хворого, визначення провідних синдромів при невідкладних станах. Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних станах: гостра серцева недостатність, гіпертонічний криз, пароксизмальні порушення серцевого ритму, синдром МЕС, тромбоемболія легеневої артерії, гостра ниркова недостатність та інше	4	3
Підсумковий модульний контроль	2	
Усього годин – 45	30	15
Кредитів ECTS – 1,5		

ПЕРЕЛІК УМІНЬ І НАВИЧОК, ЯКІ МАЄ НАБУТИ СТУДЕНТ ВПРОДОВЖ ПРАКТИКИ, ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ У БАЛАХ з модуля 1 “Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (терапевтичному відділенні поліклініки)”

№ п/п	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями внутрішніх органів	10-15
2	Оцінка клінічних, біохімічних імунологічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння	10-15
3	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки та черевної порожнини, суглобів, ЕКГ, спірометрії, сонографії органів черевної порожнини, фіброгастроуденоскопії, колоноскопії, КТ, рентгенконтрастної ангіографії, ехокардіографії	10-15
4	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу	10-18
5	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях внутрішніх органів	10-18
6	Невідкладна допомога при ургентних ситуаціях (станах) при гострій	10-19

	серцевій недостатності, гіпертонічному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, синдромі МЕС, тромбоемболії легеневої артерії, гострій нирковій недостатності та ін.	
	Сума балів	60-100